

La protecció social a Catalunya (2003-2007)

Les idees clau

- 35.000 milions d'euros per a protecció social, el 18% del PIB català
- La despesa catalana, lluny encara de l'europea
- El 70% de les prestacions es destinen a la gent gran i l'atenció sanitària
- L'atenció a la família, l'atur i l'exclusió social, els àmbits que més creixen
- Catalunya cobreix el 100% de la seva despesa social

El Sistema europeu d'estadístiques de protecció social Seepros

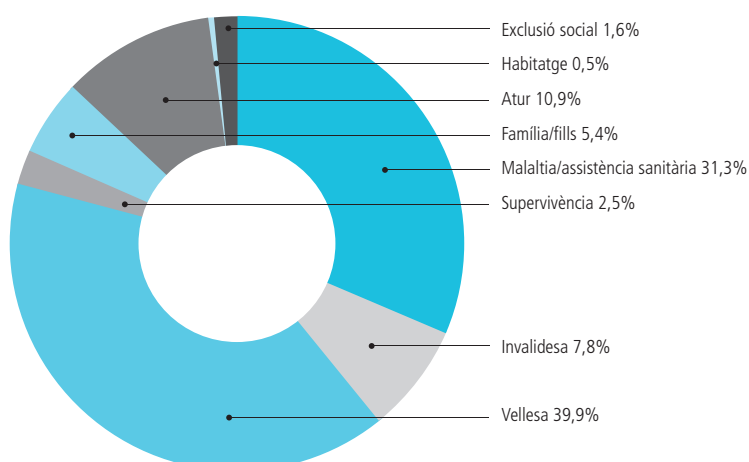
El Sistema europeu d'estadístiques de protecció social és un conjunt de normes metodològiques dictades per l'oficina estadística de la Unió Europea (Eurostat) per tal de fer possible la construcció d'estadístiques comparables sobre aquesta qüestió. Únicament s'ocupa del finançament i de les despeses corrents, i no comptabilitza ni les despeses de capital ni les prestacions fiscals.

Segons el Seepros, el concepte de protecció social inclou totes les intervencions d'organismes públics o privats destinades a alleugerir les càrregues que representa per a les llars i individus una sèrie establerta de riscos o necessitats, sempre que no hi hagi un acord simultani i recíproc ni individual.

La sèrie establerta de riscos o necessitats que preveu el Seepros són: malaltia/assistència sanitària, invalidesa, vellesa, família/fills, atur, habitatge i exclusió social i supervivència –despeses per viduitat i orfenesa. No s'hi inclou, però, l'educació.

Repartiment de les despeses en protecció social a Catalunya, per funcions (2007)

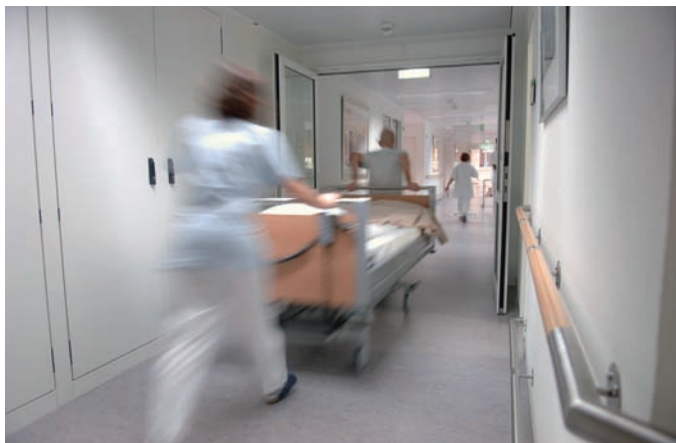
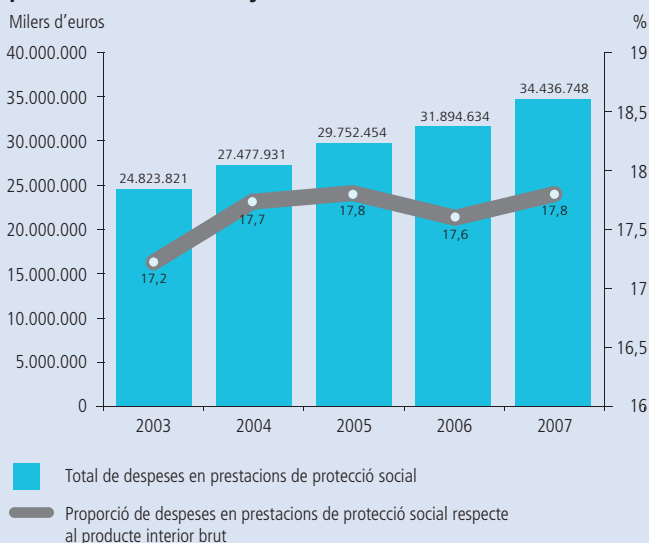
35.000 milions d'euros per a protecció social, el 18% del PIB català

A Catalunya, les prestacions cobertes pels sistemes de protecció social van suposar l'any 2007 una despesa de 35.000 milions d'euros, xifra que representa el 17,8% del producte interior brut català (PIB), dues dècimes més que l'any anterior.

De mitjana, la despesa per habitant va ser de 4.885 euros, i és lleugerament inferior a la corresponent al conjunt d'Espanya, que va ser de 4.930 euros (sobre un total de 221.229 milions d'euros). Les diferències, però, són més acusades si es compara la proporció del PIB dedicada a aquesta finalitat, ja que en el cas d'Espanya la quantitat dedicada va ser del 21%.

La despesa respecte al producte interior brut s'utilitza habitualment com a indicador del nivell de protecció social d'un país, tot i que presenta algunes limitacions quan s'aplica a un territori que manté grans fluxos redistributius amb l'exterior, com és el cas de Catalunya amb el conjunt d'Espanya. A més, un increment o disminució en la despesa no necessàriament és directament proporcional al nivell de protecció social, ja que un augment extraordinari d'alguna de les funcions –com, per exemple, l'atur en períodes de crisi econòmica– pot desvirtuar la interpretació final.

Despeses en prestacions de protecció social per funcions. Catalunya 2003-2007

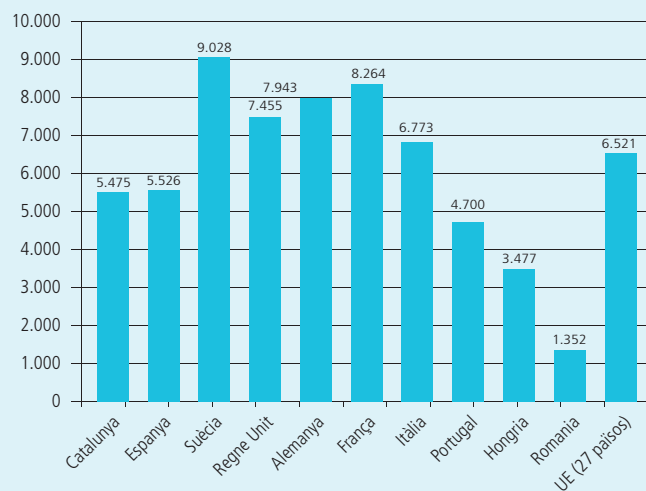
La despesa catalana, lluny encara de l'europea

La despesa en protecció social a Catalunya ha anat augmentant progressivament en els darrers anys, ja que ho va fer en un 38,1% entre els anys 2003 i 2007. Tot i així, encara persisteixen diferències substancials respecte a les xifres agregades de la Unió Europea, que dedicava l'any 2007 el 26,2% del PIB a protecció social, més de 8 punts per sobre la xifra catalana.

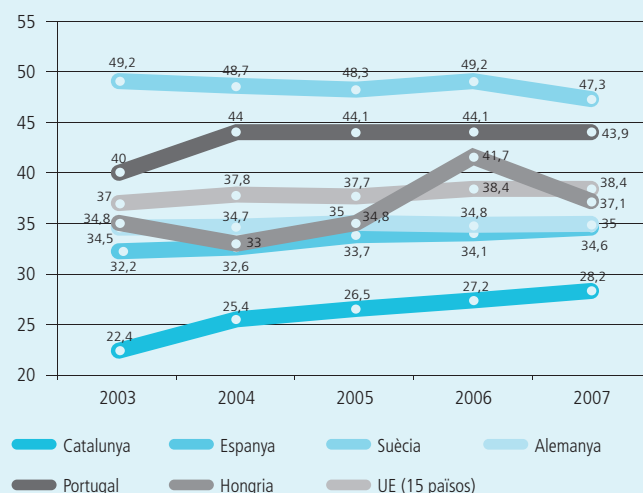
Dels països de l'antiga Unió Europea dels 15, només Irlanda presentava l'any 2007 un percentatge inferior al d'Espanya (18,9%), encara que superior al de Catalunya. Luxemburg va ser el país amb una major despesa en paritat de poder de compra, seguit de Noruega, Suïssa i Holanda.

Despesa en protecció social per habitant als països de la Unió Europea. 2007

Unitats de poder de compra

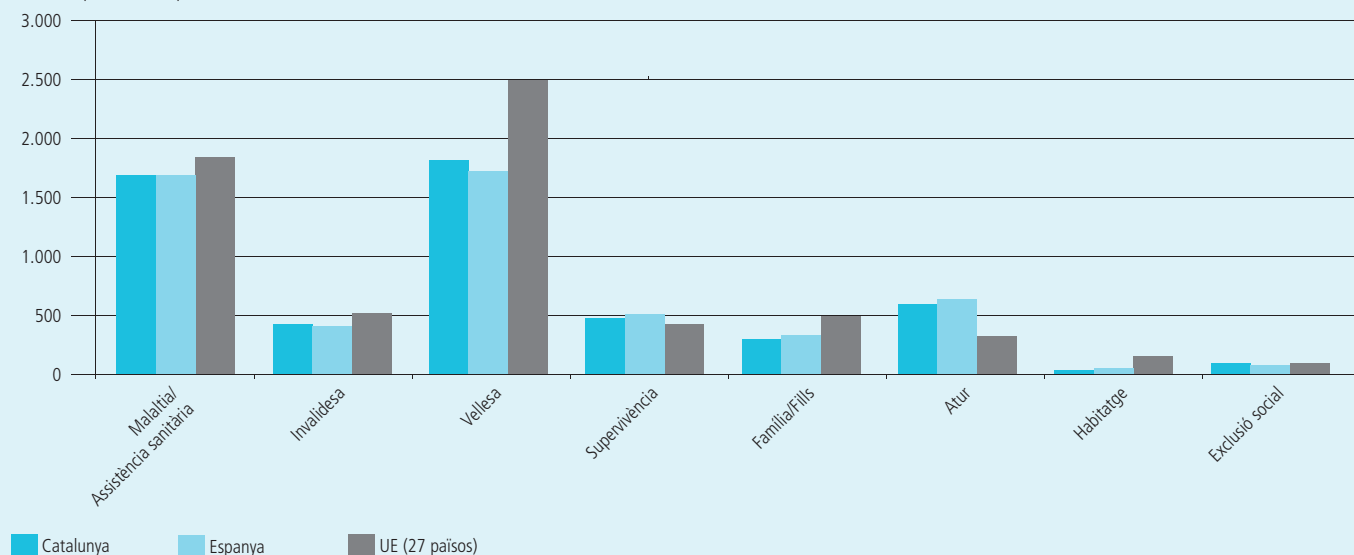

Proporció de les aportacions de les administracions públiques en el finançament de la protecció social a Catalunya, Espanya i alguns països de la Unió Europea

Despesa per habitant en prestacions socials per funcions a la Unió Europea. 2007

Unitats de poder de compra

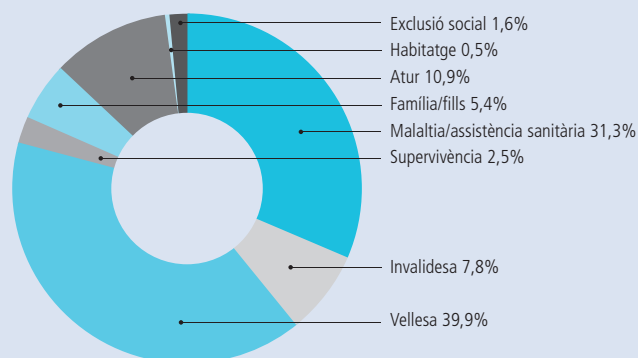
El 70% de les prestacions es destinen a la gent gran i l'atenció sanitària

El 40% de les prestacions de protecció social a Catalunya es van destinar l'any 2007 a la vellesa, concepte que inclou les pensions de jubilació. Al conjunt de la Unió Europea, aquestes prestacions van representar l'any 2007 el 38,1%.

Els recursos destinats a vellesa han crescut de forma ininterrompuda des dels anys noranta del segle passat, si bé la proporció respecte al conjunt de l'economia ha anat moderant-se fins a situar-se l'any 2007 en el 7%. Dels 13.755 milions d'euros que s'hi van destinar, 13.039 (el 94,8%) van correspondre a les pensions.

La següent funció en importància va ser la corresponent a malaltia i assistència sanitària, que va rebre el 31,3% dels recursos, amb un volum total que va superar els 10.000 milions d'euros. La van seguir altres prestacions com les d'atur, amb un 10,9% del total (3.763 milions d'euros; 525 euros per càpita), les d'invalidesa, amb un 7,8% (2.675 milions d'euros; 373 euros per habitant), i les de família, amb un 5,4% (1.868 milions d'euros). En el conjunt de la Unió Europea aquests percentatges van ser semblants en totes les funcions, excepte en atur, a la qual es va destinar el 5,0%, i a família, amb el 7,7%.

Repartiment de les despeses en protecció social a Catalunya, per funcions (2007)

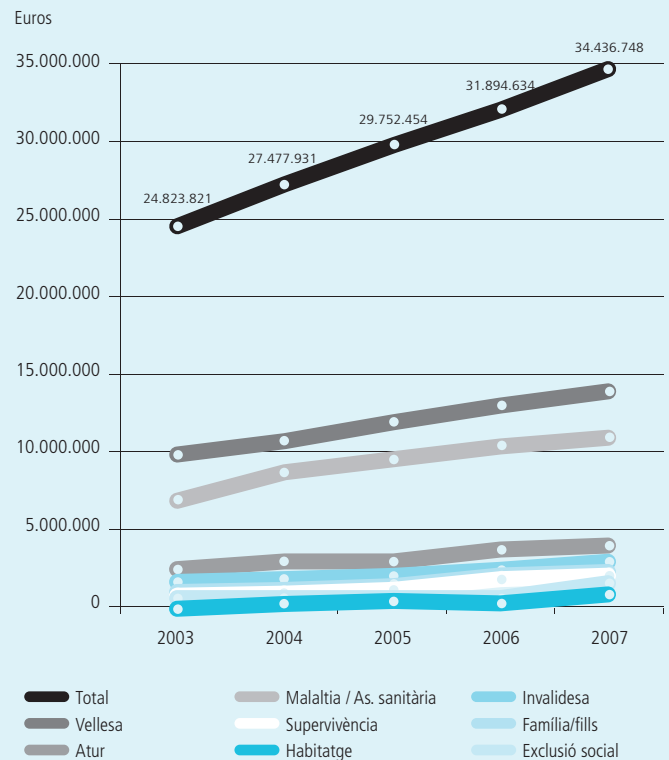
L'atenció a la família, l'atur i l'exclusió social, els àmbits que més creixen

En el període 2003-2007, les funcions família/fills i d'exclusió social són les que van registrar un creixement més elevat (63,9% i 118,6%, respectivament), tot i les seves modestes quotes en valor absolut. En ambdós casos aquest creixement es correspon amb l'aparició de noves prestacions: les prestacions per fill a càrrec (Generalitat, Estat i deducció generalitzada a l'IRPF), i altres prestacions econòmiques per situacions d'exclusió social.

Els recursos destinats a les persones en situació d'atur es van situar durant aquests cinc anys al voltant del 2% del producte interior brut, de l'11% de la despesa total en protecció social, i del 15% sobre el total de despesa d'aquesta funció al conjunt d'Espanya.

Les prestacions per a la vellesa, per la seva banda, van augmentar un 32,9%, mentre que les de malaltia ho van fer un 45,6%, creixement atribuïble fonamentalment a l'increment de la despesa sanitària.

Despeses en prestacions de protecció social per funcions. Catalunya 2003-2007

Despeses en prestacions de protecció social per funcions. Catalunya 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Total despeses en prestacions de protecció social	24.823.821	27.477.931	29.752.454	31.894.634	34.436.748
Malaltia / Assistència sanitària	7.404.391	8.704.688	9.596.363	10.139.947	10.779.886
Invalidesa	1.953.811	2.113.738	2.265.009	2.416.282	2.674.874
Vellesa	10.353.523	11.064.271	11.872.504	12.765.053	13.755.363
Supervivència	684.925	769.081	813.356	845.253	867.438
Família/fills	1.140.388	1.224.046	1.377.601	1.540.292	1.868.543
Atur	2.924.319	3.186.499	3.322.878	3.587.696	3.763.427
Habitatge	115.954	125.200	153.358	175.919	188.244
Exclusió social	246.509	290.409	351.384	424.191	538.973

Font: Idescat

Catalunya aporta el 100% de la seva despesa social

L'any 2007, el total d'ingressos de protecció social va ser de 38.397 milions d'euros. Aquests recursos econòmics procedeixen fonamentalment de les cotitzacions socials abonades per les persones protegides i per les empreses en les quals tenen feina. El 69,4% del recaptat a Catalunya ho va ser per aquests dos conceptes (17,5% i 51,9%, respectivament).

Les aportacions de les administracions públiques van representar el 28,3% del total (10.865 milions d'euros). Un 97% d'aquests recursos els va aportar la Generalitat de Catalunya (10.537 milions d'euros), un 2,9% de l'administració local i només un 0,1% de l'administració central. En el cas d'Espanya, les aportacions de les administracions van ser del 34,1%.

Així, el subsistema català de protecció social no va tenir necessitat de finançament per part de l'Administració central, mentre que en el cas d'Espanya, l'Administració central va aportar 17.385 milions d'euros, que va representar el 21% del total de les aportacions de les administracions públiques.

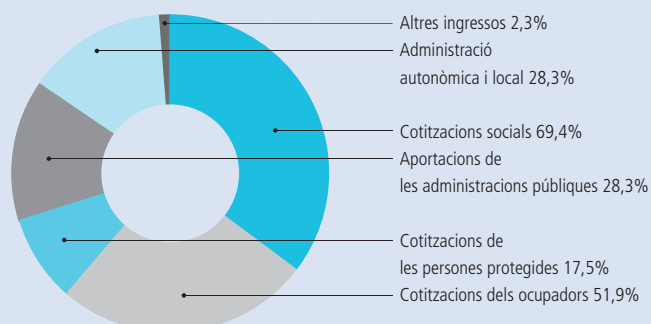
Anualment, existeix un flux financer net procedent de la societat catalana que es pot estimar, segons els anys, entre 1.000 i 2.000 milions d'euros, recursos que contribueixen al finançament de la protecció social a la resta de l'Estat espanyol.

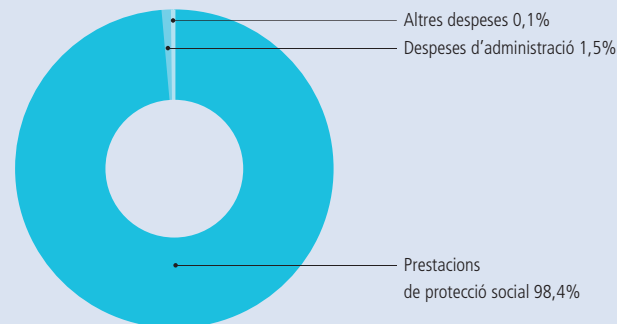
Comptes de protecció social. 2007 Ingressos i despeses corrents

Catalunya

Ingressos

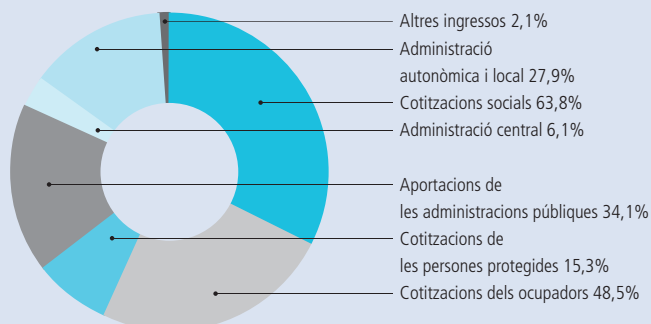

Despeses

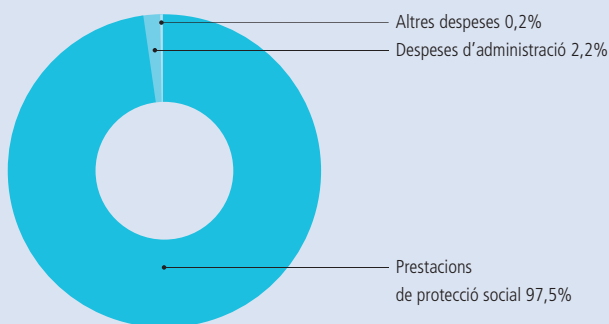

Espanya

Ingressos

Despeses

Sistemes de protecció social a Catalunya

Deducció fiscal per maternitat
 Drets passius per a funcionaris de l'Administració central
 Drets passius per a víctimes d'esdeveniments o calamitats
 Fons de compensació de la Seguretat Social
 Fons de garanties salarials
 Institut Nacional d'Ocupació (INEM)
 Organització Nacional de Cecs Espanyols
 Pensions del Fons d'Assistència Social
 Pensions no contributives de la Seguretat Social
 Política d'ocupació de la Generalitat de Catalunya
 Política pública d'habitatge social
 Prestacions directes obligatòries dels ocupadors
 Prestacions directes voluntàries dels ocupadors
 Prestacions socials i econòmiques de la LISMI
 Previsió social
 Protecció en l'entorn del sistema educatiu
 Protecció familiar de la Seguretat Social
 Règim d'accidents i malalties professionals de la SS
 Règim de treballadors autònoms de la SS
 Règim de treballadors del mar de la SS
 Règim especial agrari per compte d'altri de la SS
 Règim especial agrari per compte propi de la SS
 Règim especial de la llar de la SS
 Règim especial del carbó de la SS
 Règim general de la Seguretat Social
 Règim SOVI
 Règims complementaris per a funcionaris estatals
 Sistema català de salut
 Sistema privat de serveis socials

Glossari

Relació de funcions (o riscos i necessitats) de la protecció social

Malaltia/atenció sanitària: manteniment de la renda i suport en efectiu a causa d'una malaltia física o mental, amb l'excepció dels casos d'invalidesa. Atenció sanitària destinada a conservar, restablir o millorar l'estat de salut de les persones protegides.

Invalidesa: manteniment de la renda i suport en efectiu o en espècie (exceptuant l'atenció sanitària) relacionada amb la incapacitat de les persones disminuïdes físiques o psíquiques.

Vellesa: manteniment de la renda i suport en efectiu o en espècie (exceptuant l'atenció sanitària) relacionada amb la vellesa.

Supervivència: manteniment de la renda i suport en efectiu o en espècie relacionada amb la mort d'un membre de la família.

Família/fills: assistència en efectiu o en espècie (exceptuant l'atenció sanitària) relacionada amb l'embaràs, el naixement i l'adopció, l'atenció d'infants i altres familiars.

Atur: manteniment de la renda i assistència relacionades amb la situació d'atur.

Habitatge: ajut per al finançament de l'habitatge.

Exclusió social no classificada en una altra part: prestacions en efectiu o en espècie (exceptuant l'atenció sanitària), destinades a lluitar contra l'exclusió social, sempre que no siguin considerades en una altra funció.

Per a més informació:
<http://www.idescat.cat/cat/societat/socprotec.html>

